

BARACSI ÁGNES-HAGYMÁSY KATALIN-MÁRTON SÁRA

**NEVELÉSI GYAKORLAT VÁLTOZÓ ISKOLAI
SZÍNTEREKEN**

- **ÜNNEPEK NEVELŐÉRTÉKE**

ÜNNEPEK NEVELŐÉRTÉKE

Az ünnep a szabadidő eltöltésének nagyon lényeges és fontos része. Az ünnepekben a kultúra és érték összpontosul, mely a pedagógia számára a személyiségformálás lehetőségeit, eszközét jelentik.

Az ünnep vallás etimológiai jelentése alapján „szentidő”, melyen megfelelő szertartások, az ünnepi viselkedés sajátosságai valamilyen formában mindig megjelennek. Az összetartozás érzése minden egyes ünnep alkalmával meg kell, hogy nyilvánuljon. Ez ad egy különleges varázst az ünnepnek, megkülönböztetve a hétköznapiok egymásutániságától.

Az ünnepélyek nagyobb szabású ünnepek, melyekben érvényre jutnak a tartalmi jegyeket kifejező külsőségek, hagyományok.

Főbb jellemzői:

- méltóságteljes lassúság
- patetikus hangvétel
- az áhítat
- az egyszerre cselekvés (pl. felvonulás, ének)
- az azonosulás megnyilatkozásai (tapsolás, arckifejezés egységes mozdulat, stb.)

A nevelési oktatási intézményekben gyakran előfordul, hogy az ünnepek nem felelnek meg a kívánalmaknak.

Ennek okai a következők lehetnek:

- az ünnepségek uniformizálódnak = egy-egy iskolai ünnepély bárhol megtartható lehetne
- az ünnepséget rendezvényként kezelik = a gyerekek számára kijelölik mi a teendő
- a tartalom évek óta lezárt, változatlan tartalmilag kiürült
- a formások megkoptak, elavultak, sokszor unalmasak,
- ellenérzést válthat ki a helyi sajátosságok kizárása, a gyerek passzivitásra kényszerítése stb.
- az őszinte hang és természetesség az ünnepi beszédben ritka
- a tartalom kevésbé veszi figyelembe a gyermek életkori jellemzőit.

A „túl lenni rajta” szemléletmód, az ünnepi hangulat hiánya miatt a gyerek, a szülők, a pedagógusok talán inkább elszenvedik, mint megélik az ünnepélyeket.

A felsoroltak egyértelműen tükrözik, hogy az iskolai ünnepeknek meg kell újulniuk. A megújulás lehetőségeit a társadalomban bekövetkezett változások a Pedagógiai Programokon keresztül lehetővé teszik a helyi sajátosságok, követelmények érvényesülését:

- az iskola nyitottságát,
- az iskola demokratizmusát,
- az intézményi autonómiát,
- a tanulói önállóságot,
- a tanulói aktivitást.

Tehát alkalmat ad az ünnepélyek tartalmának és külsőségeinek újragondolására, új hagyományainak kialakítására.

Az iskolai ünnepek lehetnek:

- népi ünnepek: - a NAT célul tűzte ki a népi ünnepek kapcsolatteremtő módjainak megismertetését és gyakoroltatását,
- egyházi ünnepek: - a vallási ünnepek az áhítat hatja át, felébreszti az érzelmet,
- a közösségi ünnepek: - „egyetemes megállók”, az iskola a pedagógusok, a szülők és a tanulók bevonásával dönthet az ünneplés tartalmáról, módjairól,
- családi ünnepek: - hozzátartozói ünneplési forma, melyben a szeretet, a megbecsülés, a tisztelet értékei közvetítődnek.

Remélhetőleg egyre több ünnepségen megnyilvánulnak majd az iskolák eltérő sajátosságai. Metodikai előírások nem adhatóak az ünnepek szervezésére, de a változatossághoz jó megoldás lehet az, ha az ünnepélyeket összekötjük pl.:

- pályázatok kiírásával/értékelésével,
- tanulói alkotások kiállításával,
- a diákok tevékenységeinek hasznosításával,
- évfordulók összekapcsolásával,
- találkozók, versenyek, művészeti vetélkedők szervezésével,
- kiadványok megjelentetésével.

A megújult iskolák új arculattal, új szokásokkal, új hagyományokkal hatékonyabbá tehetik az ünnepek nevelő értékét, személyiségformáló szerepét.

Feladatok

- Tanulmányozza az iskola Pedagógiai Programját azzal a céllal, hogy milyen szerepet töltenek be a célok megvalósításában a tervezett ünnepek, ünnepségek! Tapasztalatait írásban rögzítse!
- Állítsa össze egy tanévnyitó ünnepség forgatókönyvét, ügyelve az iskola arculatára, hagyományaira, a tanulók aktivitására és életkorára!
- Készítsen egy ünnepi beszédet (kb. 5-10 perc) a tanévzáró ünnepségre, szem előtt tartva a pedagógiai, pszichológiai szempontokat!
- Az emléklapok, világnapok közül emelje ki azokat, melyekről úgy gondolja, hogy iskola szintű megemlékezésre alkalmasak! Pedagógiailag külön-külön indokolja!
- Tájékozódjon arról, hogy a tanulók, hogyan viszonyulnak az iskolai ünnepségekhez! Tapasztalatait elemző módon rögzítse!
- Vegyen részt egy iskolai ünnepségen s figyelje meg a tanulók érzelmi megnyilvánulásait, tájékozódjon az iskolai egyenruha viselésével kapcsolatos tanulói vélekedésekről!